

Затверджено
рішенням Комітету
від 13 вересня 2023 р.
Протокол № 88

ЗВІТ
про підсумки роботи Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин за період дев'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання

Діяльність Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (далі – Комітет) протягом дев'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання здійснювалася у відповідності до затвердженого 11 січня 2023 року плану роботи Комітету (протокол № 73) із урахуванням прийнятих парламентом рішень і доручень Верховної Ради України та її керівництва.

За період з лютого по серпень 2023 року Комітетом проведено 13 засідань, на яких розглянуто і обговорено 55 питань, з них: 39 питань, пов'язаних із здійсненням законопроектної функції, 13 питань - стосувалися виконання доручень Верховної Ради України та її керівництва, організації роботи Комітету, 3 – у порядку контролю.

I. Розгляд проектів законодавчих актів, з підготовки яких Комітет визначено головним

Комітетом підготовлено 17 висновків до законопроектів, з підготовки яких Комітет визначено головним, з них:

Підготовлено висновків до першого читання:

- проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо зменшення строку безперервного проживання на законних підставах на території України, необхідного для прийняття до громадянства України, для іноземців та осіб без громадянства, які здійснювали захист

суверенітету та територіальної цілісності України, реєстр. № 8373 від 20.01.2023, поданий народним депутатом України Гривком С.Д.;

- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей" щодо розширення переліку підстав для встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України та приведення окремих його положень у відповідність до чинного законодавства, реєстр. № 9199 від 11.04.2023, поданий народним депутатом України Задорожним А.В. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус" щодо документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус, реєстр. № 8379 від 23.01.2023, поданий народним депутатом України Бурмічем А.П. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про звернення громадян" (щодо умов подання та розгляду звернень, в тому числі в електронній формі), реєстр. № 8368 від 19.01.2023, поданий народним депутатом України Штепою С.С. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо деяких питань забезпечення внутрішньо переміщених осіб житлом для тимчасового проживання, реєстр. № 9310 від 19.05.2023, поданий народним депутатом України Задорожним А.В. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про громадянство України" щодо розширення підстав набуття громадянства України, реєстр. № 9295 від 12.05.2023, поданий народним депутатом України Гончаренком О.О.;

- проект Закону України про внесення змін до статті 5-1 Закону України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" щодо продовження строку дії посвідки на тимчасове проживання для відповідних категорій іноземців та осіб без громадянства, реєстр. № 9296 від 12.05.2023, поданий народним депутатом України Гончаренком О.О.;

- проект Закону України про основні принципи забезпечення компенсацій для жертв збройної агресії Російської Федерації, реєстр. № 9279 від 08.05.2023, поданий народним депутатом України Кожем'якіним А.А. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про національні меншини (спільноти) України" щодо деяких питань реалізації прав і свобод осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України, реєстр. № 9610 від 13.08.2023, поданий народним депутатом України Корнієнком О.С. та іншими народними депутатами України.

Підготовлено висновків до другого читання:

- проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо зареєстрованого місця проживання неповнолітніх осіб на період тимчасової окупації Російською Федерацією території України, реєстр. № 8092 від 03.10.2022, поданий Кабінетом Міністрів України;
- проект Закону України про внесення змін до Законів України "Про громадянство України" та "Про забезпечення функціонування української мови як державної" щодо умов прийняття до громадянства України, реєстр. № 7606 від 28.07.2022, поданий Кабінетом Міністрів України;
- проект Закону про внесення змін до Закону України "Про імміграцію", реєстр. № 6516 від 13.01.2022, поданий Кабінетом Міністрів України;
- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей" щодо розширення переліку підстав для встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України та приведення окремих його положень у відповідність до чинного законодавства, реєстр. № 9199 від 11.04.2022, поданий народним депутатом України Задорожним А.В. та іншими народними депутатами України;
- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо деяких питань забезпечення внутрішньо переміщених осіб житлом для тимчасового проживання, реєстр. № 9310 від 19.05.2023, поданий народним депутатом України Задорожним А.В. та іншими народними депутатами України

Підготовлено висновків до проектів Постанов:

- проект Постанови Верховної Ради України про звернення до Кабінету Міністрів України стосовно удосконалення засад формування державної політики щодо громадян України, які були вимушені покинути державу внаслідок бойових дій, реєстр. № 9115 від 17.03.2023, поданий народним депутатом України Разумковим Д.О. та іншими народними депутатами України;
- проект Постанови Верховної Ради України про особливості законодавчого врегулювання засад забезпечення компенсацій для жертв збройної агресії Російської Федерації проти України, реєстр. № 9280 від 08.05.2023, поданий народним депутатом України Ар'євим В.І. та іншими народними депутатами України;
- проект Постанови Верховної Ради України про Заяву Верховної Ради України про пріоритетні напрями державної політики України у сфері деокупації, реінтеграції і відновлення Автономної Республіки Крим та міста

Севастополя, реєстр. № 9626 від 18.08.2023, поданий народним депутатом України Стефанчуком Р.О. та іншими народними депутатами України

Розглянуто питань, за результатами яких Комітетом прийнято рішення щодо реєстрації проектів Постанов:

- про Щорічну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні у 2022 році; (zareєстровано проект Постанови реєстр. № 9190 від 30.06.2023);
- про Спеціальну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини "Нерозквітлі. Порушення прав українських дітей на тимчасово окупованих територіях України та у Росії: депортація, мілітаризація, індоктринація" (zareєстровано проект Постанови реєстр. № 9413 від 23.06.2023).

За вказаний період з опрацьованих законопроектів, з підготовки яких Комітет був визначений головним, Верховною Радою України прийнято:

▲ Постанова Верховної Ради України «Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо зареєстрованого місця проживання неповнолітніх осіб на період тимчасової окупації Російською Федерацією території України» від 24.02.2023 № 2950-ІХ.

▲ Закон України «Про внесення змін до законів України «Про громадянство України» та «Про забезпечення функціонування української мови як державної» щодо умов прийняття до громадянства України» від 21.03.2023 № 2996-ІХ.

▲ Постанова Верховної Ради України «Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про імміграцію» від 11.04.2023 № 3046-ІХ.

▲ Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань оформлення документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України, документів, що посвідчують особу та підтверджують її спеціальний статус, а також внесення відомостей про зареєстроване або задеклароване місце проживання на тимчасово окупованій Російською Федерацією території України та на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії» від 11.04.2023 № 3054-ІХ.

▲ Постанова Верховної Ради України «Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» щодо розширення переліку підстав для встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України та приведення

окремих його положень у відповідність до чинного законодавства» від 03.05.2023 № 3095-ІХ.

▲ Постанова Верховної Ради України «Про щорічну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні у 2022 році» від 30.05.2023 № 3126-ІХ.

▲ Постанова Верховної Ради України «Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» щодо деяких питань забезпечення внутрішньо переміщених осіб житлом для тимчасового проживання» від 29.06.2023 № 3182-ІХ.

▲ Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» щодо розширення переліку підстав для встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України та приведення окремих його положень у відповідність із законодавством» від 29.06.2023 № 3181-ІХ.

▲ Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про імміграцію» щодо вдосконалення умов і порядку імміграції в Україну іноземців та осіб без громадянства» від 29.06.2023 № 3180-ІХ.

▲ Постанова Верховної Ради України «Про Заяву Верховної Ради України про пріоритетні напрями державної політики України у сфері деокупації, реінтеграції і відновлення Автономної Республіки Крим та міста Севастополя» від 23.08.2023 № 3333-ІХ.

▲ Постанова Верховної Ради України «Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про національні меншини (спільноти) України» щодо деяких питань реалізації прав і свобод осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України» від 23.08.2023 № 3338-ІХ.

II. Законопроекти, які комітет розглянув та подав свої пропозиції до головного комітету

Комітетом розглянуто 22 проекти законів, до яких Комітет мав подати свої пропозиції:

- проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо надання державної цільової підтримки окремим категоріям осіб у сферах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти, реєстр. № 8400 від 31.01.2023, поданий народним депутатом України Бабаком С.В. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття" щодо розміру та тривалості виплати допомоги по безробіттю внутрішньо

переміщеним особам, реєстр. № 8421 від 06.02.2023, поданий народним депутатом України Морозом В.В. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення у зв'язку з ратифікацією Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція), реєстр. № 8329 від 02.01.2023, поданий народним депутатом України Михайлюк Г.О. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до Виборчого кодексу України щодо вдосконалення регулювання інформаційного забезпечення виборів та здійснення передвиборної агітації, реєстр. № 8310 від 27.12.2022, поданий народним депутатом України Потураєвим М.Р. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про державну службу" щодо впровадження єдиних підходів в оплаті праці державних службовців на основі класифікації посад, реєстр. № 8222 від 23.11.2022, поданий Кабінетом Міністрів України;

- проект Закону України про внесення зміни до статті 19 Закону України "Про Державну прикордонну службу України" щодо надання Пенсійному фонду України інформації про перетин кордону, реєстр. № 9004 від 08.02.2023, поданий Кабінетом Міністрів України;

- проект Закону України про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, реєстр. № 9036 від 20.02.2023, поданий Кабінетом Міністрів України;

- проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей державної реєстрації актів цивільного стану, що відбулися на тимчасово окупованій Російською Федерацією території України та за межами України, реєстр. № 9069 від 28.02.2023, поданий Кабінетом Міністрів України;

- проект Закону України про внесення зміни до розділу XIII "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про виконавче провадження", реєстр. № 9065 від 27.02.2023, поданий Кабінетом Міністрів України;

- проект Закону України про внесення змін до розділу IV "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про споживче кредитування" щодо особливостей нарахування процентів за споживчими кредитами під час воєнного стану, реєстр. № 9051 від 22.02.2023, поданий Кабінетом Міністрів України;

- проект Закону України про внесення зміни до пункту 165.1 статті 165 Податкового кодексу України щодо особливостей нарахування процентів за споживчими кредитами під час воєнного стану, реєстр. № 9052 від 22.02.2023, поданий Кабінетом Міністрів України;

- проект Закону України про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо насильницького переміщення особи за межі території України, реєстр. № 9204 від 13.04.2023, поданий народним депутатом України Михайлюк Г.О. та іншими народними депутатами України;
- проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про Дисциплінарний статут служби цивільного захисту» щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, що проходять службу цивільного захисту, запобігання і протидії дискримінації та сексуальним домаганням, реєстр. № 9099 від 13.03.2023, поданий Кабінетом Міністрів України;
- проект Закону України про внесення змін до статті 51 Закону України «Про державну службу» щодо встановлення додаткових коригуючих коефіцієнтів оплати праці для державних органів, юрисдикція яких поширюється на територію одного або кількох районів, районів у містах, міст обласного значення і які знаходяться на території можливих та активних бойових дій, реєстр. № 8385 від 25.01.2023, поданий народним депутатом України Дануцою О.А.;
- проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань розкриття банківської таємниці та заходів щодо встановлення опіки над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісті за особливих обставин, реєстр. № 9235 від 24.04.2023, поданий Кабінетом Міністрів України;
- проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення порядку прийняття спадщини, реєстр. № 9287 від 11.05.2023, поданий народним депутатом України Фрісом І.П. та іншими народними депутатами України;
- проект Закону України про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо вдосконалення порядку прийняття спадщини, реєстр. № 9288 від 11.05.2023, поданий народним депутатом України Фрісом І.П. та іншими народними депутатами України;
- проект Закону України про внесення змін до Дисциплінарного статуту Національної поліції України щодо врегулювання питання запобігання випадкам дискримінації за ознакою статі та сексуальних домагань на робочому місці, реєстр. № 9340 від 29.05.2023, поданий Кабінетом Міністрів України;
- проект Закону України про внесення змін до статті 39 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" щодо мінімального терміну військової підготовки мобілізованих, реєстр. № 9050 від 22.02.2023, поданий народним депутатом України Мазурашу Г.Г.;
- проект Закону України про внесення змін до статті 5 Закону України "Про судовий збір" щодо звільнення від сплати судового збору внутрішньо переміщених осіб, реєстр. № 9361 від 07.06.2023, поданий народним депутатом України Гончаренком О.О. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про судовий збір" щодо уникнення подвійної сплати судового збору, реєстр. № 9427 від 27.06.2023, поданий народними депутатами України Бурмічем А.П. та Яковенком Є.Г.;

- проект Закону України про внесення змін до статті 203 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо звільнення від адміністративної відповідальності за порушення правил перебування в Україні іноземців та осіб без громадянства, які залучені для провадження волонтерської та благодійної діяльності на території України, реєстр. № 9249 від 28.04.2023, поданий народним депутатом України Гончаренком О.О.

III. Питання, які розглядалися комітетом у порядку контролю

У порядку здійснення контрольної функції Комітет розглянув питання:

- про стан виконання Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»;

- про стан виконання місцевими органами виконавчої влади положень законів України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» та «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» (Луганська обласна військова адміністрація);

- щодо забезпечення у період дії воєнного стану прав і свобод осіб, які перебувають в установах виконання покарань.

IV. Заходи, що проводились комітетом або за його участю

Протягом сесії Комітетом проведено:

- **робочі зустрічі з керівництвом:**

Офісу Президента України;

Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим;

Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій;

Офісу Генерального прокурора;

Моніторингової Місії ООН з прав людини в Україні;

Офісу Ради Європи в Україні;

Державної міграційної служби України;

Державної служби України з етнополітики та свободи совісті;

обласних військових адміністрацій;

- **спільно з Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини:**

круглий стіл на тему: «Аналіз судової практики щодо застосування законодавства у сфері захисту персональних даних»;

круглий стіл з нагоди Дня Спротиву окупації АР Крим та міста Севастополя;

- **заходи щодо обговорення законодавчих ініціатив:**

експертне обговорення з представниками Європейської комісії за демократію через право щодо підготовки висновку Венеційської комісії до Закону України «Про національні меншини (спільноти) України» та пропозицій до плану дій з його імплементації до зазначеного закону;

експертне обговорення спільно з Проектом Ради Європи «Підтримка впровадження європейських стандартів прав людини в Україні» правового висновку на проект Закону України про захист персональних даних», реєстр. № 8153 від 25.10.2022, щодо його відповідності стандартам Ради Європи та Загальному Регламенту ЄС із захисту персональних даних (GDPR);

громадське обговорення законопроекту, спрямованого на виконання рекомендацій Венеційської комісії щодо Закону України «Про національні меншини (спільноти) України»;

участь у робочій групі по підготовці змін до Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

V. Розглянуто листів і звернень

За вказаний період у Комітеті розглянуто 1519 листів і звернень.